

בש"פ 308/20 - פלונית נגד פלוני

בית המשפט העליון

בש"פ 308/20

לפני:

כבוד הנשיאה א' חיות

פלונית

המבקשת בתיק מספר
1164937/9 (בית הדין הרבני
האזורי בתל אביב-יפו):

נגד

המשיב בתיק מספר 1164937/9 פלוני
(בית הדין הרבני האזורי בתל
אביב-יפו):

הודעה לפי [ל]התשט"ז-1956

בשם המבקשת: עו"ד דינה רייטשיק

בשם המשיב: הרב בנימין כהן

בשם היועץ משפטי

לשיפוט הרבני: עו"ד יצחק שמואל רוזנטל

החלטה

הודעה לפי [ל]התשט"ז-1956 (להלן: חוק כפיית ציות) מאת בית הדין הרבני האזורי בתל אביב-יפו (להלן: בית הדין) שהורה ביום 12.1.2020 על מאסר המשיב בהליך שבכותרת (להלן: המשיב) - שהוא סרבן גט - למשך 72 שעות לאחר שלא ציית לצווים של בית הדין.

עמוד 1

1. כעולה מהמידע שהובא לעיוני, הצדדים בהליך שבכותרת הם בני זוג לשעבר ולהם שני ילדים קטינים הנמצאים במשמורת של המבקשת בהליך שבכותרת (להלן: המבקשת). על רקע זה מתנהל בין הצדדים הליך גירושין אשר במסגרתו חייב בית הדין ביום 25.4.2019 את המשיב ליתן גט למבקשת תוך שנקבע כי המשיב "מתחפר" כל העת בעבר ומנסה 'לסגור חשבון' עם בת זוגו בבחינת 'תמות נפשי עם פלישתים' גם לי גם לך לא יהיה' וכו". בחלק האופרטיבי של פסק הדין נקבע כי המשיב חייב ליתן גט למבקשת וכי יש להטיל עליו צווי הגבלה לפי חוק בתי דין רבניים (קיום פסקי דין של גירושין), התשנ"ה-1995 המגבילים אותו, בין היתר, מלצאת מישראל, לקבל או להחזיק ברישיון נהיגה ולפתוח או להחזיק בחשבון בנק. עוד הורה בית הדין כי ההגבלות שנקבעו בפסק הדין יכנסו לתוקף ככלשהמשיב לא יתן את הסכמתו למתן הגט בתוך עשרה ימים.

2. בהמשך לאמור, ולאחר שהמשיב סירב להישמע להוראות בית הדין והוסיף לעגן את המבקשת הורה בית הדין ביום 11.10.2019 על הפעלתם של צווי ההגבלה שהוטלו עליו לרבות שלילת רישיון הנהיגה שלו. חרף זאת, במהלך חודש דצמבר 2019 תועד המשיב על ידי חוקר פרטי כשהוא נוהג ברכב, ולנוכח זאת הורה בית הדין ביום 31.12.2019 כי הוא קובע דיון לעניין "ענישה בגין בזיון בית הדין" ליום 8.1.2020. כיומיים לפני מועד הדיון, שלח המשיב מכתב התנצלות שבו ציין כי לא הבין כביכול את הצו שהוצא על ידי בית הדין, וסבר כי הוא מופנה למשרד הרישוי בלבד. עם זאת, המשיב לא הופיע לדיון שנקבע בעניינו ובעקבות כך קבע בית הדין מועד נוסף לדיון ביום 12.1.2020 שאליו הובא המשיב בצו הבאה.

3. בדיון הנ"ל נשאל המשיב עד מתי נהג ברכב בפועל והשיב כי אינו זוכר בוודאות אם נהג עד לכתיבת המכתב האמור, או שמא גם לאחר מכן. עוד עומת המשיב עם מכתב שנשלח על ידי בא כוחו שממנו עולה לכאורה כי כבר ביום 2.1.2020 הוא הבין את משמעות צו ההגבלה שניתן בעניינו. על רקע זה קבע בית הדין בהחלטה שניתנה בתום הדיון כי "אין ספק שהבעל [המשיב] מבזה את החלטות בית הדין. מכתבו לבית הדין גם הוא לא היה אלא תעתוע". עוד נקבע כי התנהלות זו של המשיב מצטרפת "לביטוי גנאי והתייחסות בוטה ולא מכבדת [...] כלפי ביה"ד - אם זה בכינוי 'נוכלים', ואם זה בטענות סרק הזויות" וכי התנהלותו עולה כדי "כפירה מוחלטת בהחלטת ביה"ד על חיוב בגט". אשר על כן, הורה בית הדין בהתאם לסעיף 7א לחוק כפיית ציות על הטלת עונש מאסר על המשיב למשך 72 שעות.

4. בהתאם לסעיף 7א(ב) לחוק כפיית ציות הובא דבר המאסר שהוטל על המשיב לידיעתו. המשיב סבור שיש מקום לבטל את המאסר שהושת עליו. לטענתו הוא סבר שצו ההגבלה בעניין שלילת רישיון הנהיגה שלו היה מופנה למשרד הרישוי בלבד, וכי הוא הסתמך על כך ששוטר שעצר אותו נוהג במהלך תקופת ההגבלה לא ציין בפניו שרישיונו הותלה, אלא מסר אותו לידי בחזרה. המשיב הוסיף וציין כי אין ולא הייתה לו כל כוונה לזלזל בבית הדין, והוא הצהיר כי הוא מתחייב להתייצב לכל דיון שיקבע על ידי בית הדין בעתיד ואין כל חשש ש"יעלם" כטענת המבקשת. עוד מציין המשיב כי הוא לא הופיע לדיון שנקבע ביום 8.1.2020 בשל מזג האוויר הסוער ובשל כך שאינו יכול לנהוג ברכב.

5. המבקשת סומכת ידיה על החלטת בית הדין וסבורה שיש להותירה על כנה. לטענתה, המשיב מפר באופן שיטתי את החלטות בית הדין, עושה דין לעצמו, מפר צווים מפורשים ואינו מגיע לדיונים. לדבריה, קיים חשש רציני כי המשיב ישוב ויפר את הצווים הניתנים על ידי בית הדין ועל כן ייתכן כי מאסרו יביא אותו לקיים את כל הצווים הניתנים על ידי בית הדין לרבות בעניין מתן הגט.

6. היועץ המשפטי לשיפוט הרבני סבור גם כן שאין מקום להתערב בהחלטת בית הדין שניתנה בסמכות, ולאחר

שמוצו אפשרויות מידתיות יותר ופוגעניות פחות להביא את המשיב לפעול בהתאם לצווים שהוצאו כנגדו ולתת גט למבקשת. נטען, כי דברים אלה נכונים בפרט לנוכח העובדה שהמשיב לא הכחיש כי הפר את צו ההגבלה שהוצא לו האוסר עליו לנהוג ברכב.

7. לאחר שעיינתי בהחלטת בית הדין ובתגובות הצדדים לה באתי לידי מסקנה כי אין מקום להתערב בהחלטה הנ"ל ויש להותירה על כנה. סעיף 7א(א) לחוק כפיית ציות קובע כי לבית הדין הרבני כשהוא דן בעניין שבסמכות שיפוטו, יהיו כל הסמכויות לפי סעיפים 6-7 לפקודת בזיון בית משפט (להלן: הפקודה). במסגרת זאת, קובע סעיף 6(1) לפקודה כי לבית משפט "תהא להם הסמכות לכוף אדם בקנס או במאסר לציית לכל צו שניתן על ידם והמצוה לעשות איזה מעשה או האוסר לעשות כל מעשה". כפי שנפסק לא אחת, תכלית הסנקציות המוטלות מכוח סעיף 6(1) לפקודה אינה עונשית והיא נועדה להביא את בעל הדין הסרבן לקיים את הצו השיפוטי שניתן בעניינו. על כן נפסק כי נקיטת סנקציות מכוח סעיף זה "תעשה רק מקום בו לא ניתן להביא לקיום הצו השיפוטי באמצעים פוגעניים פחות, ורק ככל שהטלת הסנקציה עשויה להביא לקיום הצו השיפוטי" (בש"פ 4266/18 פלונית נ' פלוני, פסקה 6 (31.5.2018)). כמו כן, ובכל הנוגע להטלת עונש מאסר, יש לזכור כי הגם שסעיף 6(1) אינו קובעגבול עליון או תחתון למשך המאסר שניתן להטיל מכוחו, על הסנקציה להיות מידתית ולהיגזר ממידת ההכבדה הדרושה להשגת המטרה של ציות לצו הרלוונטי.

8. מהמידע שהובא לעיוני ושלא נסתר על ידי המשיב, מדובר בעניינינו באדם המסרב ליתן גט למבקשת במשך תקופה ארוכה, וזאת חרף החלטות ברורות וחד משמעיות של בית הדין. על חומרתה של התנהגות מעין זו ועל הפגיעה שנגרמת בעטייה למבקשת אין צורך להכביר מילים, וכבר נפסק כי על בית הדין הרבני ועל בתי המשפט להילחם בתופעה זו מלחמת חורמה (שם, בפסקה 7). בית הדין אף נקט סנקציות הדרגתיות כנגד המשיב, לרבות הוצאת צווי ההגבלה נגדו שהופעלו רק לאחר שלא הסכים ליתן את הגט בתוך הזמן שנקצב לכך וזאת כחלק מניסיונות של בית הדין להביא את המשיב לידי קיום החלטותיו באמצעות שימוש באמצעים מידתיים שפגיעתם במשיב פחותה. בנסיבות אלו, לא ניתן לומר כי בית הדין לא מיצה את האפשרות לעשות שימוש באמצעים פוגעניים פחותים שהורה על מאסרו של המשיב או כי המאסר שהוטל על המשיב אינו מידתי. בהקשר זה יש לציין את עמדת היועץ המשפטי לשיפוט הרבני, שגם היא לא נסתרה על ידי המשיב, לפיה בנסיבות העניין הטלת קנס כספי על המשיב אינה יעילה וזאת לנוכח "אופיו של המשיב שהוא מבזה את החלטות בית הדין ולנוכח העובדה כי אין לו מקור פרנסה". טענות אחרות שהעלה המשיב לעניין מודעתו לצו שהוטל עליו הן טענות עובדתיות באופיין שנדחו על ידי בית הדין, ולא מצאתי כי יש בהן כדי לשנות ממסקנתי לפיה אין להתערב בהחלטת בית הדין. לבסוף, יש לזכור כי ככל שהמשיב יחליט לקיים את פסק הדין ולתת למבקשת את גטה צו המאסר בעניינו יפקע לאלתר.

סוף דבר - לא ראיתי מקום לעשות במקרה דנן שימוש בסמכותי ולהורות על ביטול מאסרו של המשיב.

ניתנה היום, ט"ז בטבת התש"ף (13.1.2020).

ה נ ש י א ה
